

Sygnatura akt I C 942/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Adamek-Rogowska

Protokolant: Aneta Bącal

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 października 2015r. w K.

sprawy z powództwa G. C., A. Z., A. G. wspólników P.U.H. (...) s. c. w T.

przeciwko J. K. (1)

o zapłatę

I zasądza od pozwanego J. K. (1) na rzecz powodów G. C., A. Z., A. G. wspólników P.U.H. (...) s. c. w T. kwotę 1 983,17 zł (jeden tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt trzy i 17/100 złotych) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 09.10.2014r. do dnia zapłaty;

II dalej idące powództwo oddala;

III zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 473,22 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV wyrokowi w punkcie I i III nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt IC 942/15

UZASADNIENIE

Powodowie G. C., A. Z., A. G. wspólnicy P.U.H. (...) spółki cywilnej w T. wniesli o zasądzenie od pozwanego J. K. (1) kwoty 3000,89 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 2799,17 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu

W uzasadnieniu żądania twierdzili, że w dniu 21.05.2014r. została przelana na rzecz powoda wierzytelność wynikająca z zawartej przez pozwanego J. K. w dniu 20.05.2013r. umowy pożyczki. Umowa została zawarta na kwotę 3 000 zł. Pozwany nie wywiązał się z obowiązku spłaty pożyczki w związku z tym doszło do wypowiedzenia umowy, a następnie przelewu wierzytelności z tego tytułu na powoda.

Dochodzona pozvem kwota obejmuje 2 451,47 zł z tytułu niespłaconego kapitału pożyczki, 59,72 zł z tytułu wezwań do zapłaty, 150 zł z tytułu kosztów windykacji i pozostałą sumę z tytułu skapitalizowanych, szczegółowo określonych w pozwie odsetek kapitałowych i karnych.

Pozwany J. K. (1) nie stawił się na rozprawę, ani też nie zajął stanowiska na piśmie, wobec czego sąd na podstawie art. 339 § 1 k.p.c. wydał wyrok zaoczny, którym powództwo uwzględnił jedynie w części. Fakt bowiem, że pozwany nie wdaje się w spór nie oznacza, że sąd jest zwolniony z oceny zasadności żądania opartego na twierdzeniach zgłoszonych w pozwie (zob. min. orzeczenia S.N. z 15.09.1967 r. w sprawie III CRN 175/67, Biuletyn S.N. 1974 nr 1 poz. 4, z 21.05.1971 r. III CRN 99/71B. S..N. 1971, nr 7 -8, poz. 123, z 7.06.1972, (...) 30/72, LEX nr 7094). Wątpliwości Sądu co do zasadności całego żądania przemawiały za przeprowadzeniem postępowania dowodowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20.05.2013r. pomiędzy S. C. zwaną pożyczkodawcą, reprezentowaną na podstawie pełnomocnictwa przez A. Z., G. C., A. G., prowadzących działalność gospodarczą pod firmą (...) w T. A. Z. G. C., A. G., zwaną dalej pośrednikiem, w imieniu którego działała K. J. a pozwanym J. K. (1) została zawarta umowa pożyczki. Zgodnie z zapisem umowy jej przedmiotem było udzielenie pożyczki gotówkowej w kwocie 3 000 zł na okres od 20.05.2013r. do 10.06.2015r., płatnej w 24 comiesięcznych ratach, w wysokości i w terminach ustalonych w harmonogramie spłat. Od kwoty pożyczki pożyczkodawca pobrał prowizję w wysokości 200 zł. Umowa przewidywała ustanowienie zabezpieczenia w postaci przystąpienia do umowy ubezpieczenia. Koszt ustanowienia zabezpieczenia został ustalony na 816 zł. Ustanowienie zabezpieczenia warunkowało uruchomienie pożyczki. Umowa przewidywała oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, obliczonego za okres obowiązywania umowy na 623,34 zł. Kwota pożyczki z potrąceniem prowizji, kosztów ustanowienia zabezpieczenia, podlegała wypłacie na rzecz pozwanego. Rzeczywista roczna stopa procentowa pożyczki została określona na 91.49 % w stosunku rocznym. Niespłatenie raty pożyczki w całości bądź części w terminie skutkowało uznaniem zadłużenia za przeterminowane i naliczaniem odsetek w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP.

Zgodnie z umową w przypadku niezapłacenia przez pożyczkodawcę w ustalonym terminie raty pożyczki, pośrednik po upływie 7 dni od terminu płatności wzywał pożyczkodawcę do zapłaty na koszt pożyczkobiorcy. W przypadku niezapłacenia drugiej kolejnej raty w terminie 7 dni pośrednik wszczywał postępowanie windykacyjne, którego koszt ponosił pożyczkodawca. Za każde wezwanie do zapłaty ustalona została opłata wysokości 20 zł, za czynności windykacyjne 150 zł.

Dowód: umowa pożyczki wraz z harmonogramem k. 10-12

W dniu zawarcia 20.05.2013r. od pozwanego została także odebrana deklaracja zgody na przystąpienie do umowy generalnej między Towarzystwem (...) a (...). Ubezpieczenie opiewało na sumę 3 000 zł. Dotyczyło zryczałtowanych kosztów pogrzebu. Opłata za ubezpieczenie została ustalona miesięcznie w wysokości 34 zł. Okres ubezpieczenia wynosił 1 miesiąc i miał ulegać przedłużeniu automatycznie na następne miesięczne okresy, w okresie spłaty pożyczki. Pozwany na mocy umowy przeniósł na rzecz (...). N. (...) swoje prawa do odszkodowania z ubezpieczenia w razie wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, w przypadku braku spłaty zadłużenia wynikającego z pożyczki.

Generalna umowa ubezpieczenia z dnia 1.04.2011r zawarta między Towarzystwem (...) a (...) zwanym dalej ubezpieczającym lub pożyczkodawcą, częściowo zmieniona aneksem nr (...), stanowiła min., że składka za każdy miesiąc ochrony ubezpieczeniowej dla jednego ubezpieczonego w przypadku umowy pożyczek na kwotę 3 000 zł z 24 -miesięcznym okresem spłaty, wynosi 42 zł i jest płatna jednorazowo za każdy miesiąc. Przy tym umowa zawiera zapis, iż należną Towarzystwu (...) składkę, pomniejszoną o kwotę przysługującej ubezpieczającemu prowizji na zasadach i w wysokości określonej w odrębnej umowie, ubezpieczający jest obowiązany przekazać (...) do 5 każdego miesiąca.

Dowód: deklaracja zgody k.34, generalna umowa ubezpieczenia wraz z aneksem k.35-37

Pismem z 18.03.2014r. umowa pożyczki wypowiedziana.

W dniu 21.05.2014r. pomiędzy S. C. jako cedentem a A. Z., G. C., A. G., prowadzącymi działalność gospodarczą pod firmą (...) w T. jako cesjonariuszem, w imieniu którego działała jako pełnomocnik I. K. została zawarta umowa przelewu wierzytelności. Jej przedmiotem była wierzytelność w stosunku do pozwanego J. K. (1) na kwotę 2 864,89 zł wynikająca z umowy pożyczki z dnia 20.05.2013r.

Dowód: wypowiedzenie umowy k.19, umowa przelewu k.17

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie pozwany zawierając umowę pożyczki działał jako konsument. Ochrona konsumentów jako słabszej strony stosunków zobowiązaniowych znalazła swoje odzwierciedlenie nie tylko w przepisach ustawowych, ale i w art.76 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Zakres tej ochrony określa ustawa. Zawierając przedmiotową umowę pożyczki z pozwanym posłużono się wzorcem umowy wykorzystywanym przez powoda - co sądowi wiadomo z urzędu - przy zawieraniu umów pożyczki.

Zgodnie z art. 385 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, jeżeli zostały sformułowane jednoznacznie. Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu.

Wynagrodzeniem za korzystanie przez pożyczkobiorcę z pożyczki są zasadniczo odsetki, których górny pułap w celu zapobieżenia lichwie, został wyznaczony przepisem art. 359 § 2¹ k.c., jako czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym. Wysokość pozostałych opłat, powinna być ekwiwalentem świadczonych usług i co do zasady odpowiadać rzeczywistym kosztom poniesionym z tego tytułu.

Zgodnie z art.720 par.1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy. Wbrew regule wynikającej z art.385 k.c. wzorec umowy, którym posłużono się przy zawarciu umowy z pozwanym nie jest transparentny.

Z treści umowy wynika, że jej przedmiotem była pożyczka w wysokości 3 000 zł. Faktycznie jednak pozwany nie otrzymał takiej sumy bowiem poza prowizją w wysokości 200 zł, z kwoty pożyczki została „potrącona” również suma 816 zł, z tytułu ustanowienia zabezpieczenia w postaci przystąpienia do ubezpieczenia. Żądanie w tym zakresie nie zostało uwzględnione. Jakkolwiek z deklaracji zgody podpisanej przez pozwanego wynika, że wyraża on zgodę na przystąpienie do ubezpieczenia ze składką miesięczną w kwocie 34 zł, to jednak kwota, którą faktycznie miała być poniesiona z tytułu ubezpieczenia nie odpowiadała tej sumie. Wynika to z zapisu w umowie generalnej ubezpieczenia, o tym iż, należną Towarzystwu (...) składkę, pomniejszoną o kwotę przysługującej ubezpieczającemu prowizji na zasadach i w wysokości określonej w odrębnej umowie, ubezpieczający jest obowiązany przekazać (...) do 5 dnia każdego miesiąca. Oznacza to, iż określona jako składka ubezpieczeniowa kwota nie odpowiada rzeczywistym kosztom ubezpieczenia, a zawiera w istocie dodatkową ukrytą prowizję pożyczkodawcy. W sytuacji kiedy przedmiotowa umowa przewiduje odsetki od pożyczki w maksymalnej wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, zapis ten jako zmierzający do obejścia ustawy - art. 359 § 2¹ k.c. – należy uznać za nieważny na podstawie art. 58 k.c. W sytuacji kiedy nie zostało wykazane jaka rzeczywiście suma z tytułu ubezpieczenia została uiszczona nie było w tych okolicznościach podstaw do uwzględnienia żądania w tym zakresie. Niezależnie od tego strona powodowa nie przedstawiła dowodu na to, aby składka faktycznie została zapłacona. Przy tym według zapisów umowy, suma z tytułu przystąpienia do ubezpieczenia została od razu potrącona z kwoty pożyczki.

Żądanie pozwu obejmuje ponadto należności z tytułu wezwań do zapłaty w wysokości po 20 zł za każde wezwanie oraz sumę 150 zł z tytułu czynności windykacyjnych. Tymczasem koszty z tytułu czynności związanych z wezwaniami do zapłaty czy czynnościami windykacyjnymi powinny zasadniczo odpowiadać kosztom rzeczywiście poniesionym z tego tytułu. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 15.06.2012r., XVII Amc 5345/11 uznał za niedozwolone i zakazał jednemu z banków wykorzystywania min. postanowienia dotyczącego opłat za wysłanie wezwań do zapłaty w wysokości 15 zł. Klauzula w tym zakresie jest zapisana w rejestrze klauzul niedozwolonych pod poz. 5331. W wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16.01.2013r., (...), za niedozwoloną została uznana opłata za wysłanie monitu w wysokości 10 zł. Decyzją z 8.09.2014r., nr (...). Z kolei w wyroku z 19.12.2014r., (...), Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolony uznał zapis ustalający opłatę za bezpośrednią wizytę w miejscu zamieszkania klienta w przypadku nieterminowej spłaty w wysokości 50 zł.

Prawomocne wyroki w zakresie klauzul niedozwolonych korzystają z prawomocności rozszerzonej, stosownie do art.479⁴³ k.p.c. i sąd uwzględnia je z urzędu. Z tych przyczyn, w sytuacji kiedy powód nie wskazał rzeczywistych kosztów poniesionych w związku z niewywiązaniem się przez pozwanego ze spłaty, sąd nie uwzględnił także naliczonych kwot z tytułu wezwań do zapłaty oraz kosztów windykacji. Z pisma strony powodowej z dnia 18.02.2014r. (k.15) wynika, że pozwanemu naliczono za wezwania do zapłaty dwukrotnie opłaty w wysokości po 20 zł oraz 19,72 zł, co należy wobec abuzywności zapisów umowy w tym zakresie uznać za niezasadne. W konsekwencji żądanie podlegało uwzględnieniu na podstawie art.720 par.1 k.c., 510 k.c. w zakresie kwoty 1 983,17 zł wraz z odsetkami. Z dochodzonej kwoty z przyczyn wyżej opisanych nie uwzględniono sumy 816 zł z tytułu zabezpieczenia pożyczki, 59,72 zł tytułu wezwań do zapłaty, 150 zł z tytułu kosztów windykacji (3 008,89-816-150-59,72).

Z przytoczonych względów orzeczono jak w sentencji.

Postanowienie o kosztach wydano na podstawie art.100 k.p.c. , zasadzając je proporcjonalnie do uwzględnionego żądania (747x66%).